

Yunanistan'da devrimci yükseliş ve düzen “komünizmi”nin gerici rolü

Dilek Pir

Yunanistan'daki genel grev dalgasının son halkası olan 19-20 Ekim grevi ülkede hükümeti sarsarken, greve eşlik eden dev sokak eylemlerinde yaşananlar, ülkenin sol ve düzen karşıtı güçleri arasında büyük bir tartışma yaratmış durumda. 20 Ekim'de gerçekleşen eylem sırasında Sindagma Meydanı'nda, KKE ile düzen karşıtı güçler arasında patlak veren çatışma, sadece Yunanistan solu için değil, Türkiye'nin sol güçleri için de bir sınav oldu.

2004 yılındaki NATO eyleminde, ellerinde kendi parti bayraklarının yanında Yunanistan bayraklarını da taşıyan KKE üyelerini yadırgamadan kortejinde ağırlamayı enternasyonalizmle eş tutan TKP bugün, KKE çizgisinin Türkiye'deki kayıtsız şartsız destekçisi konumunda. Nitekim TKP, son genel grevde yaşanan olaylarda KKE'nin benimsediği vahim siyasi tavra bütünüyle sahip çıktı. Bu destek, TKP'nin siyasi yönelişinin düzen-içi karakterinin somut bir göstergesi niteliği taşıyor. TKP'nin bu karakteri, işçi sınıfı mücadelesinin toptan bir yükselişe geçmediği Türkiye koşullarında

kendisini gizleyebilse de, sınıf mücadelelerinde ekonomik krizin etkisiyle bir keskinleşme yaşandığı takdirde, belirtik şekilde su yüzüne çıkacaktır.

Bayram bizim neyimize?

Yunanistan'da her yıl 28 Ekim'de, ülkenin 1940 yılında faşist Mussolini'nin "savaşmadan teslim olun" çağrısını reddetmesinin yıldönümü olarak "Hayır Bayramı" kutlanır. Bu günde, her ülkenin milli bayramlarında olduğu gibi, Yunanistan'da da törenler düzenlenir, bu törenlerde resmigeçitler yapılır, askerler öğrenciler dizi dizi yürütülür, devlet erkânı onları selamlar, milli gurur doruk noktasına çıkar. Ta ki bu yıla kadar... PASOK hükümetinin kriz önlemleri altında inim inim inleyen halk, bu yılki törenleri kendi "Hayır" bayramına çevirdi. Gerçekleştirilen eylemler sonucunda, başta geleneksel olarak en büyük törenin düzenlendiği Selanik olmak üzere, birçok kentte kutlamalar iptal edildi. Resmigeçitlerin yapıldığı yerlerde devletin temsilcileri tören alanını apar topar terk etmek zorunda kaldı. Kimi yerde geçitten kopan öğrenciler eylemcilere karıştı; kimi yerde ise devletin temsilcilerini selamlamak yerine onlara sırtlarını döndüler, yumruklarını kaldırdılar.

Nicel olarak güçlü olmayan bu eylemlerin niteliksel boyutunu iyi kavramak gerekir. Hükümetin önlem paketleriyle gitgide yoksullaşan Yunanistan halkı öylesine bezmiş haldedir ki, dünyanın gözünün önünde bir milli tabuyu yıkıvermiştir. Bu sembolik eylemler, kitlelerin sisteme ve devlete güveninin kalmadığı bir toplumsal ruh durumu içinde şekillenmektedir. Durumun adını koyalım: Yunanistan'da devrimci bir yükseliş söz konusudur.

Yunanistan'da sınıf mücadelelerinin yükselişi

"Hayır Bayramı" eylemleri devrimci yükselişin ne boyutta olduğunun sadece bir göstergesi. Yükselişi esas belirleyen ekonomik krizin vurduğu ülkede, işçi sınıfının mücadelesinin kazandığı ivmedir.

2008 sonbaharında dünya, ekonomik krizin sarsıntısını yaşarken Yunanistan, Aralık isyanıyla çalkalandı. 16 yaşındaki Aleksis'in polis kurşunuyla öldürülmesi sonrasında Atina iki ay boyunca yangın yerine döndü. Sendikaların kısmen desteklediği ama bir aşamasında geri çekildiği bu eylemlerin esas dinamosunu, Yunanistan'da "700 avro kuşağı" olarak bilinen ve sistemin bir gelecek vaat edemediği gençler oluşturdu. Dünya kapitalizminin 2008'deki ilk sarsıntısının ardından, bu gençlik eylemlerinin de etkisiyle

seçimlerde hükümet el değiştirdi ve iktidar, kağıt üzerinde sosyalist, aslen burjuva partisi PASOK’a geçti.

İşçi sınıfının örgütlü kesimlerinin sınıf mücadelesine boylu boyunca girişmesi ise, PASOK iktidarı altında, Yunanistan ekonomisinin çöküş işaretleri verdiği dönemde oldu. Her burjuva partisi gibi PASOK’un da krizden çıkış programı “herkes fedakârlık yapmalı” edebiyatıyla faturayı işçi sınıfına kesmek üzerine kuruluydu. AB ve İMF’den alınan dış borçların teminatı olarak meclise getirilen her önlem paketi, Yunan işçi sınıfına yoksulluk ve hak gaspları olarak geri döndü. Emekçilere yüklenen vergiler arttırıldı, başta kamu çalışanları olmak üzere ücretler düşürüldü, emekli maaşları neredeyse yarısına indirilirdi, ulaşımdan eğitime birçok sektörde özelleştirmelerin önü açıldı, özel sektörde çalışma şartlarını işçiler aleyhine düzenleyen birçok yasa geçirilerek iş güvencesine büyük darbe vuruldu.

Bu topyekûn sınıf saldırısına Yunanlı emekçilerin cevabı, üç yıl içinde sayısı onu geçen genel grevler oldu. Genel grevlerin dışında, sektör çapında örgütlenen grevlerin sayısı ve üretim yerlerindeki grev ve işgallerin sayısı ise çok daha fazla.

Genel grevlerin ana gövdesini esas olarak ülkenin en büyük iki sendika konfederasyonu olan GSEE (Yunanistan Genel İşçi Konfederasyonu) ve ADEDY (Kamu Çalışanları Konfederasyonu) oluşturdu. Bunun yanında KKE’ye (Yunanistan Komünist Partisi) bağlı olan PAME (Yunanistan Mücadeleci İşçiler Sendikası) ve diğer bağımsız sendikalar da sınıf seferberliğinin içinde yer aldılar. GSEE ve ADEDY bürokratları, başta genel grevlerle işçi sınıfının “gazını alma” planları yaptıysalar da sınıf mücadelesinin seyri hiç öyle olmadı. Hükümetin her önlem paketi bıçağı emekçilerin kemiğine öyle bir dayıyordu ki, işçi sınıfı mücadeleye daha da fazla atılmaya başladı. GSEE ve ADEDY bürokratları artık pratikte bu yükselişin önüne geçemez oldular; hatta bıçak kendilerine dayandığı ölçüde daha büyük grevler örgütlemek zorunda kaldılar.

İşçi sınıfının yeni müttefikleri

2008 Aralık isyanından provalı gençlik, genel grev dalgasıyla yükselen mücadelede çoktan kendine bir yer bulmuştu. Sermayenin saldırılarıyla elinde sisteme tutunacak bir dal kalmayan gençler, genel grevlere eşlik eden sokak eylemlerinde daha da güçlü ve kalabalık bir şekilde yer almaya başladılar. İşçi sınıfı cephesinden yükselen mücadele, zaman içinde gençliğin yanı sıra, toplumun başka kesimlerinden de kendisine bazı müttefikler

buldu. Zira PASOK'un önlem paketleri sadece işçi sınıfını vurmuyor, başta artan vergiler olmak üzere çeşitli tedbirlerin yükünün altından kalkamayan orta sınıflar da derinden sarsıntı yaşıyordu. Özellikle "kapalı" denen mesleklerin "açılması", yani küçük burjuvazinin geleneksel olarak ruhsat, plaka vb. kısıtlayıcı belgeler temelinde çalışan kesimlerinin (eczacılar, taksi sahipleri vb.) mesleklerinin sınırsız rekabete açılması tehlikesiyle karşı karşıya gelmesi, bu kesimlerde de ciddi tepkiler uyandırdı. Bunlar da (özellikle taksiciler) boykot ve grev uygulamalarıyla sık sık hükümeti protestoya başladılar.

Arap devriminin etkisiyle 2011 yılının Mayıs ayında, zayıf ekonomisiyle AB ülkelerinin bir diğer yumuşak karnı İspanya'da ortaya çıkan "Öfkeli Hareketi", kısa sürede Yunanistan'da kendisini gösterdi. Kapitalizmin dünya çapındaki krizinin ilk etkileriyle sarsılan proletaryanın yeni eğitimli katmanlarının, eğitimli işsizlerin ve yeni yarı proleterlerin damgasını taşıyan Meydanlar Hareketi'nin Yunanistan ayağı, ülkede hızla yaygınlaştı. Böylece, daha önce eylem alanlarına çıkmamış toplumsal katmanlar da öfkelerini sokağa yansıtmaya başladılar.

Yunanistan'ın birçok şehrinde kent merkezlerine tıpkı Mısır'da Tahrir Meydanı'nda olduğu gibi çadırlar kuran öfkeli, başlangıçta kendilerini sendikalardan ve sol partilerden keskin bir şekilde ayırıyorlardı. Sokaktaki mücadele geliştikçe bu kesim, aynı alanda, aynı halk meclislerinde, aynı polis barikatlarının karşısında, kendisini ayırmak istediği kitleyi buldu. Yunanistan burjuvazisi, işçi sınıfı mücadelesine yeni bir dinamiğin müttefik olarak belirmesinden büyük rahatsızlık duymuş olacak ki, bir önceki büyük genel grevde polisin hunharca saldırdığı bir kortej de Öfkeli Hareketi oldu.

Öfkeli Hareketi'nin yanı sıra, bazı tekil sorunlar etrafında örgütlenen başka kesimler de sendikalarla ve sol partilerle birlikte hareket etmeye başladılar. İMF'nin ülkeye girmesiyle birlikte, bu hareketlerin talepleri yelpazesi de genişledi. Bunun bir örneği olan "Ödeyemem Hareketi", basit bir tüketici hakları topluluğu olmanın ötesine geçip, ekonomik krizde PASOK önlemlerine karşı duruş içerisinde, beklenmedik şekilde radikalleşti. Büyük şehirlerin uzağındaki kimi kentlerde de yerel mücadele dinamikleri oluştu. Örneğin Atina'nın çöplüğü haline getirilmek istenen Keratea'nın yoksul halkı, dört ay boyunca polis ablukasına direndi. Keratealılar neredeyse her eylemlerinde polisle çatıştı, gözaltına alındı, tutuklandı; sonuçta kazandılar. Hiçbir yasal hakkı olmadan vahşice sömürülen, bir yandan da faşistlerin saldırılarıyla can veren göçmenler de kendi hakları için seferber oldu. Üç yüz göçmenin ölüm orucuna yatarak başlattığı mücadele de zaferle sonuçlandı ve göçmen-

ler büyük kazanımlar sağladılar.

Mücadeleye atılan bu kesimler, taleplerini işçi sınıfının talepleriyle büyük ölçüde birleştirdiler. İşçi sınıfın mücadelesinin yükselişine eşlik eden bu dinamikler mücadelenin seyrine güç kattı.

19-20 Ekim genel grevi

Yunanistan’daki son 48 saatlik genel grev işte böyle bir toplumsal atmosfer içinde şekillendi. Düşük maaşlılardan alınan gelir vergisi oranını arttırmayı, başta yoksulları vuracak yeni konut vergileri getirmeyi, emekli maaşlarını daha da düşürmeyi, 30 bin kamu emekçisini fiilen kapının önüne koymayı ve işyerlerinde toplu sözleşme yapılmasını neredeyse imkânsız hale getirmeyi öngören PASOK’un yeni zehir zemberek önlem paketinin mecliste görüşüleceği ilan edildikten sonra, genel grev hazırlıkları başladı.

Böylece, 19-20 Ekim’de Yunanistan son yılların en büyük genel grevine sahne oldu. Birçok sektörde greve tam katılım sağlanırken, Yunanistan genelinde katılım yüzde 80’in üzerindeydi. 19 Ekim günü polis kaynaklarına göre 250 bin, sendikalara göre ise 500 bin emekçi Atina’da meclis binasının bulunduğu Sindagma Meydanı’na aktı. Genel grevin en önemli yanlarından birisi de yaygınlığıydı. Daha önce hiç eylem yapılmamış küçük kentlerde bile grev dalgası derinden hissedildi. 12 milyonluk Yunanistan’da grevin ilk gününde ülke çapında bir milyonu aşan kitleler sokaktaydı!

Oylamanın yapılacağı 20 Ekim gününde de yüz bin emekçi Sindagma Meydanı’nı doldurdu. Ancak meydanda alışık olmadığımız bir görüntü vardı. Oylamayı engellemek ve emekçi düşmanı kriz önlemlerine karşı meclisi felç etmek isteyenler, karşılarında polisi değil, KKE-PAME kortejlerinin kasklı, eli sopalı “kortej korumaları”nı buldular. Meclis binasına ilk yönelen grup “Ödeyemem Hareketi” oldu. PAME kortejinin sopalılarının pazarlıklarla geçit vermeyeceğini anlayan grup, geriye dönme kararı aldı. Ancak bu esnada meydanda gerginlik çoktan artmıştı ve meclis binasının önüne gitmeye kararlı, ana gövdesini anarşistlerin ve devrimci partilerin bir kısmının oluşturduğu binlerce kişi yürüyüşe geçti. Bu sefer KKE kortejinin yaşça daha genç kasklı sopalı koruma bölüğü meclisin önünde barikat oluşturdu. İki kortej arasındaki sloganlı atışmalar arbedeye dönüştü ve bir süre sonra alanda çatışma başladı. KKE-PAME kortejleri bir aşamada geri çekilerek, o ana kadar copları kalkanları inmiş vaziyette parlamento binasının hemen yakınında bekleyen polislere yol verdi.

Polisin müdahalesiyle eylem tamamen dağıldı. Bu müdahalenin bilan-

çosu ağır oldu: PAME üyesi 53 yaşındaki bir inşaat işçisi müdahalede kullanılan ağır kimyasallı gaz bombaları sebebiyle kalp krizi geçirerek hayatını kaybetti. Alandaki çatışmada ise yüzlerce kişi yaralandı. Bu sırada meclisteki oylama, paketin onaylanmasıyla son buldu.

KKE neyi koruyor?

20 Ekim’de Sindagma Meydanı’nda yaşananlar, sol içinde büyük bir tartışma başlattı. KKE, oylama sırasında meclise yüklenmek isteyen binlerce kişiyi “ajan-provokatör” ve “anarko-faşist” ilan ederek, doktorların ve yakınlarının açıklamalarının tersine işçinin ölümünden bu grupları sorumlu tuttu. Burjuva medyası KKE’nin eylemdeki bu tavrını göklere çıkarırken, parti temsilcilerinin yaptığı hiçbir açıklama şu sorulara cevap vermiyordu: Meclis binasının önüne konuşlanan KKE-PAME kortejleri, neden başka hiçbir kortejin parlamentoya yürümesine izin vermedi? Sınıf mücadelesinin eylem alanında en keskin haliyle cisimleştiği o anda KKE-PAME kortejleri neyi koruyordu?

Aslında, olaylar çıkmadan bir gün önce KKE Genel Sekreteri Papariga, eylemin amacını kendilerince açıklarken bu sorulara çoktan cevap vermişti:

“Şu noktaya açıklık getirelim: Sendikaların eylem günü parlamento binasının etrafını sarma kararının, milletvekillerinin binaya girişini engelleme amacıyla hiçbir alakası yoktur. Bunun tek bir amacı vardır: Oylamada daha fazla milletvekilinin pakete karşı oy kullanmasını sağlamak. Bizi esas ilgilendiren budur.” Ve yanlış anlaşılmaya mahal vermemek için tekrar ediyor “Parlamentonun sarılmasının rolü şudur: ‘Hayır’ oylarının mümkünse çoğunluk kazanması ve böylece halkın baskısı altında hükümetin düşmesi.”

Bu açıklamadan çok açıkça ve ikirciksiz şekilde şu sonuç çıkmaktadır: KKE 20 Ekim günü önlem paketinin reddi için, meclisteki milletvekillerinin “Hayır” oyu verebilme ihtimaline bel bağlamış ve bu sebeple eylemde parlamentoyu korumuştur. Partiye göre, sokaklardaki emekçilerin parlamento önüne gelip slogan atması, halkın bu önlemlere karşı olduğunu göstermeleri, sadece içerideki milletvekillerinin üzerinde basınç yarattığı ölçüde anlamlıdır. İşte bu yüzden KKE, düzen karşıtı güçlerle çatışmayı dahi göze almıştır.

Parlamentarizmin batağında bir “öncü parti”

Savaş nasıl politikanın devamıysa, bir partinin sınıf savaşının en kritik

anlarında aldığı tavır da partinin politikalarının bir sonucudur. KKE, her ne kadar kendisini işçi sınıfının “öncü partisi” addetse de, 20 Ekim eyleminde gösterdiği tavırla stratejik yönelişinin düzenin içinde olduğunu yeniden ispat etmiştir. Krize karşı birkaç tane ses getiren eylem yapması (Akropolis’te pankart açma ve son dönemde birkaç bakanlık işgali dışında pek de örneği yoktur) bu gerçeği değiştirmez. KKE’nin siyasi yönelişinin altında yatan nedenleri, kendisine devrimciyim diyen herkesin iyi kavraması gerekir.

KKE’nin önlem paketini engelleme mücadelesi başlığındaki tavrı, kitle mücadelesini ileri götürecektir politik müdahaleleri yapmak yönünde değil parlamentonun içinden medet ummak olmuştur. KKE’nin bu medet umma hali meclis içinde somut bir olguya yaslanmaktadır: PASOK içindeki sarsıntılar. Son iki yılda, işçi sınıfının tepkileri yükseldikçe PASOK milletvekillerinden de çatlak sesler çıkmaya başlamış, bazı milletvekilleri parti disiplini dışına çıkararak önceki önlem paketleri oylanırken “hayır” oyu kullanmıştır. Kimi milletvekili PASOK’tan kendisi istifa etmiş, kimisi de partiden ihraç edilmiştir. Seçimlerden 161 milletvekiliyle çıkan PASOK’un bugün meclisteki sandalye sayısı 153’e inmiştir. Bu sayı 150’nin altına indiği takdirde PASOK çoğunluğu kaybetmiş olacak ve erken seçimlere gitmek zorunda kalacaktır. İşte KKE’nin tuttuğu yol, genel sekreterinin de açıkladığı gibi, esasen meclis aritmetiğine dayalıdır ve mücadelenin önüne sistem içi çözümleri koymanın ötesine geçmemektedir.

Diğer tarafta, burjuvazinin saldırılarını engellemenin başka yolları da mevcuttur. Bir-iki günlük genel grevlerin, hükümetin önlem paketlerini engellemeye yetmediği artık açıktır. (Sendika bürokrasisinin esas çıkmazı tam da bu noktada yatmaktadır.) Süresi sınırlı genel grevler, sonuç almaktan ziyade gözdağı vermek amaçlıdır. Bu grevleri süresiz genel greve dönüştürmek için basınç yapmak, devrimci bir partinin boynunun borcudur. Hiç kuşkusuz bir süresiz genel grev, işçi sınıfı mücadelesinde bir sıçrama yaratacaktır. Bu gerçekleştiği takdirde işçi sınıfının gücü karşısında ne bir önlem paketi kalabilir, ne de hükümet... Yunanistan işçi sınıfı buna hazır olduğunu çoktan ispatlamıştır. Pekiyi, “öncü parti” KKE’nin bu konudaki önerisi nedir? Çıt yok! Grev dalgası tüm ülkeyi sarmasına rağmen KKE “süresiz” kelimesini ağzına dahi almamaktadır.

PASOK önlemlerini püskürtmenin diğer bir seçeneği, tam da eylem alanında kendiliğinden de şekillenebilir. Latin Amerika’da 2000’li yılların başında Arjantin’deki devrimci yükselişten bizlere yansıyan görüntüler hâlâ aklımızdadır. Kitleler parlamentonun etrafını sarmış binanın içine hücum ederken, binadan helikopterle can havliyle kaçan devlet başkanlarının gö-

rüntüsü, o dönemki mücadelelerle bütünleşmiştir. (Sindagma Meydanı'nda ki eylemlerde en önde yer alan, helikopter figürlü, üzerinde “oust!” (“hoş!”) nidası yer alan turuncu pankart tam da bu duruma referans yapmaktadır.) Bunun aynısının Yunanistan'da yaşanmasının önünde “öncü partiler”den ve sendika bürokratlarından başka engel yoktur.

20 Ekim'de KKE'nin parlamento önünü eylemcilere açmamasının tek sebebi, kitlelerin daha ileri giderek parlamentoyu basması gibi bir ihtimali önlemek istemesidir. Sindagma'da kitleler, ola ki daha ileri gitseydi ve parlamentoyu basacak olsalardı, kitleler sadece egemen sınıfların değil, KKE'nin de kontrolünden çıkmış olacaktı. Doğacak “kaos” ortamında KKE'nin seçim hesapları suya düşebilirdi.

KKE'nin seçim taktikleri, parlamentoda daha fazla sandalye kazanmanın ötesindedir. Yunanistan'ın durumu, ekonomik krizden çıkmanın o kadar uzağındadır ki hiçbir düzen partisi şu an iktidara tek başına talip olma riskini alabilecek durumda değildir. Bu yüzden sık sık bir “milli mutabakat hükümeti” seçeneğinden bahsediliyor. Parlamentoda daha güçlü bir KKE, iktidar ortağı olmaya daha yakın ve muhtemel bir milli mutabakat hükümetinde daha fazla ağırlığı olan bir KKE demektir. İsminde komünist geçen bir parti nasıl düzen partileriyle ortak olur diye sormayın; çünkü bu daha önce de oldu! KKE, 1989 yılı seçimleri ardından, merkez sağın has burjuva partisi ND (Yeni Demokrasi Partisi) önderliğinde kurulan üçlü koalisyonun ikinci ana partisi olmuştur. Sistemin resmi “komünist” partisi olmak böyle bir şey olsa gerek. Ortada devrim yapma amacı olmadıktan sonra “komünist” olsanız, işçi sınıfının tamamına “öncülük” etseniz ne fark eder?

İftira furyası ve sol güçlerin küçük hesapları

KKE, olayların hemen ardından, muhtemelen en başta kendi üyelerinden gelen tepkileri susturmak için “ajan-provokatör” ve “anarko-faşist” avı başlattı. Parti gazetesinde boy boy resimler yayınlayarak “işte bu olaylardan hemen önce eylemcilere bakarak gülümsüyor; demek ki provokatör!” gibi ince akıl yürütmelerle günahlarının üstünü örtmeye çalıştı. Kendi eli sopalı korumaları onlarca düzen karşıtına hiç saldırmamış, onlarca kişiyi hunharca dövüp meydana bir kat yüksekliğindeki platformdan aşağı atmamış, eline geçirdiğini hastanelik etmemiş gibi, kendini mağdur durumda göstermeye çalıştı. KKE'nin bu olayları çarpıtma yöntemi ise takdire şayandı. Parti, o güne has olmayan, anarşistlerin kortejlerine polislerin sızması olgusunu bu olayla sınırlandırıp, meclise yürümek isteyen kortejlerin bütününe polisle

işbirliği yapmakla suçladı. Bu kitlenin içinde Neo-Nazilerin bulunduğunu iddia edecek kadar da ileri gitti. Bunun böyle olmadığını eylem ve çatışma görüntülerini izleyen herkes, Yunanca bilmese de anlayabilir. İftiraların en çirkini ise, PAME üyesi işçinin ölümünden düzen karşıtı güçleri sorumlu tutması oldu ki, bu raddeye burjuvazinin has partileri ve kolluk kuvvetleri dahi ulaşmadı.

KKE’nin “Benden olmayan bana karşıdır” anlayışıyla bezenmiş bu saldırgan üslubu diğer sol güçleri şaşkırtmış olacak ki, bu güçler KKE’nin eylemdeki rolünü eleştireceklerine biraz mahcup şekilde, düzen karşıtı güçlere iftira furçasına çanak tutarak kendilerini KKE’ye ispatlamaya giriştiler. Bahsettiğimiz güçler SYRIZA (Radikal Sol koalisyon) ve ANTARSYA (İktidarın Devrilmesi için Anti Kapitalist Sol Birlik).

Bunlardan ilki, birkaç yıl önce yaşadıkları bölünme sonrasında büyük güç kaybederek meclise girememiş avro-komünist kökenli sol liberal bir parti. Yunanistan’da yükselen mücadele onların da yelkenlerini doldurdu. Esas olarak KKE’nin, bir ölçüde de PASOK’un tabanına oynayan bu parti, kamuoyu yoklamalarında, anketin kaynağına göre değişkenlik göstermekle birlikte, yüzde 5 ile yüzde 10 arasında bir oy potansiyeline sahip gözüküyor. Aynı KKE gibi parlamentarizmin batağına batmış SYRIZA’nın, KKE’nin eylem alanındaki tavrı karşısındaki mahcubiyeti esas olarak buna dayanıyor. Hem KKE’ye ve ANTARSYA’ya seçim ittifakı önermiş olduğu için, hem de yeniden yükselişe geçmiş olmanın yarattığı motivasyonla SYRIZA, sivrilik yapmayıp seçime kadar oylarını arttırmak istiyor. ANTARSYA ise ne kadar inkâr etse de aynı yolun yolcusu. Bu partinin de artan oy oranlarının yarattığı parlamentarist hayaller, ANTARSYA’nın sözümona radikalliğini törpülemeye çoktan başladı bile.

İkinci Marfin olayı mı, ikinci Varkiza mı?

Bu satırları okuyanlar KKE’ye haksızlık ettiğimizi düşünebilirler. Oysa KKE tarihi, işçi sınıfı mücadelesine bu eylemde yaşanandan çok daha kalıcı izler bırakmış ihanetlerle doludur.

Bunlardan ilk akla gelen Varkiza olayıdır. Yunanistan, 1946-1949 arası, İkinci Dünya Savaşı’nın sonu ile içi içe, kanlı bir iç savaş yaşamıştır. Savaş döneminde, şimdikinden çok daha güçlü olan o dönemin KKE’sinin önünde, hem Alman ve İtalyan faşizmlerine hem de Yunan egemen sınıflarına karşı mücadele gibi dev görevler durmaktaydı. 1941-44 arasında bu iki savaşı da kahramanca yürüten, işgalci faşist güçlerle savaşırken bir yandan

da sağın güçlerine karşı çarpışan KKE militanları, işçiler ve yoksul köylüler, parti yönetiminin aldığı kararla 1945 yılının Şubat ayında silah bıraktılar. Parti yönetiminin bu kararının temelinde, göbeğinden bağlı olduğu Sovyet bürokrasisinin, Avrupa'nın paylaşımında Yunanistan'ı emperyalist kampa teslim etmesi yatıyordu. ELAS adlı partizan örgütü ve EAM adını taşıyan siyasi cephe başkent Atina ve bazı başka yöreler dışında neredeyse Yunanistan'ın tamamına hâkimken gerçekleşen bu anlaşma, burjuvaziye teslimiyetin sembolü olarak tarihe geçti. Varkiza olayının ardından gerçekleşen seçimler ve referandum sonucunda, krallık yeniden tesis edildi. Başta Atina'da olmak üzere binlerce KKE militanı bu dönemde katledildi. 1946 yılında Yunanistan'ın kuzey bölgelerinde bir isyan eşliğinde KKE'nin silahlı güçlerinin çatışmaları yeniden başlatmasıyla iç savaşın ikinci ve esas perdesi açılmış oldu. Çatışmalar, üç yıl boyunca farklı yoğunluklarda sürse de bir sonuç vermedi. Nihayetinde, Yunanistan işçi sınıfının büyük mücadelesi bir devrimin kıyısından dönerek Sovyet bürokrasisinin ve KKE yönetiminin kendi ellerinde boğulmuş oldu. Bu mücadelenin dönüm noktası olan Varkiza olayı böylece, Stalinizmin uluslararası planda devrime ihanetlerinin uzun listesi içinde ön sıralara oturdu.

20 Ekim eyleminden sonra KKE'nin tavrı, düzen karşıtı güçlerin değerlendirmelerinde Varkiza olayıyla özdeşleştirildi. Haksız da değillerdi çünkü KKE, ortada bir Sovyet bürokrasisi olmasa da, Yunanistan'da bugünün devrimci yükselişi içerisinde, benzer ihanetleri gerçekleştirmeye gebe olduğunun işaretini yeniden verdi.

KKE'nin buna verdiği cevap, kendisine saldırı kabul ettiği meclise yürüme girişimini gerçekleştirenlerin, 5 Mayıs 2010'da Marfin bankasına molotof kokteyli atarak üç banka çalışanın ölümüne yol açanlarla aynı olduğunu öne sürmek oldu. Bir siyasi gücün kendi gerici tavrını aklamak için nesnel bir olguyu böylesi bir çarpıtmayla ele aldığı az görülmüştür! Evet, 5 Mayıs 2010'da Marfin bankasına molotof atan anarşistlerdir. 20 Ekim'de meclise yürümeye çalışanlar arasından KKE ile çatışanlar da anarşistlerdir. Bunlar gerçekler; ancak nedenler değil. Marfin bankasında çalışanların can vermesinin esas sebebi, müdürün bankaların molotofların hedefinde olduğunu bilmesine rağmen, içeride kalan üç çalışanın üzerine, kasten veya içerde kalanlar olduğunu fark etmeyerek, bankanın kapısını kilitlemesidir. Molotof kokteylinin, henüz Kara Blok bankanın çok uzağındaiken atılmış olması da olayla ilgili açık olmayan başka bir noktadır.

Mücadelede kullanılan yöntemler üzerine muhalif güçler arasında daima tartışma yapılabilir. Ancak kendini haklı çıkarmak adına, patronların su-

çunu gizlemenin ve karşısındakine her fırsatta “katil” damgasını vurmanın kara çalmaktan öte bir anlamı yoktur.

İlle de tarihten örnekler arayacaksak, KKE’nin eylem anlarında işlediği günahlar saymakla bitmez. KKE’nin, askeri diktatörlüğün çöküşünün simgesi haline gelen 1973 Politeknik işgaline karşı tavrını şimdilik bir kenara koyalım. Zira bu örnekte KKE ve gençlik örgütü KNAT, eylem anı günahı işlememiş sayılsalar da sonradan eylemin üzerine yatmışlardır. KKE ve KNAT başta, üniversiteyi işgal eden öğrencileri cunta yanlısı olmakla suçlayıp işgali karşılarına aldılar. İşgalin etkisi büyüyünce eyleme katılma kararı aldılar ve cuntanın askerleri tanklarla okula girip onlarca öğrenciyi barikatlarda katletmesinden sonra da kendilerini eylemin “öncüsü” ilan ettiler. 1980 yılında KKE ve KNAT’ın yine bir Politeknik işgaline karşı takındığı saldırgan tutum ise daha dikkat çekicidir. Çünkü bu sefer KNAT, işgal eylemini kendi tekeline almak için işgalci öğrencilere saldırmıştır. Çıkan çatışma polisin müdahalesiyle büyüdü ve bu müdahale sonucu genç bir kadın öğrenci hayatını kaybetti.

KKE diğer sol ve düzen karşıtı güçlerle aynı eylemde yan yana durmakta yaşadığı zorluğu, örneğin 1991-1992 yıllarında “Makedonya sorunu” dolayısıyla örgütlenen eylemlerde aşırı sağcılar ve faşistlerle yan yana yürürken pek de yaşamadı.

Düzen karşıtı güçler ve devrimci tutum

KKE barikatının diğer tarafında yer alan düzen karşıtı güçler cephesi için, 20 Ekim günü gerçekleşen eylemin ana hedefi berraktır: parlamento-daki oylamayı engellemek.

Bir eylemin hedefiyle sınırlı bu berraklık, Yunanistan’daki kitle mücadelesinin seyri ve geleceğine dair saptamalar için geçerli değildir. Bu kortejde yer alanlar, sistemi bir bütün olarak karşılarına alıyor olsalar da devrim stratejisinde apayrı noktalara düşüyorlar. Bunun sonucunda, günün somut ihtiyaçlarına yönelik politikalar önerirken de büsbütün ayrışıyorlar.

Barikatın diğer yanındakilerden olan Anarşistlerin esas zaafı, KKE’yi teşhir etmenin ötesine geçememelerinde beliriyor. Anarşistlerin küçük bir bölümünün 20 Ekim’den sonra ortaya çıkan, KKE’yle kan davasına girme eğilimi ise şimdilik sönmülmüş görünüyor. Muhalifler arasında çatışmaların artması senaryosunda, hiç şüphesiz KKE’den çok kitle mücadelesinin seyri zarar görecektir. KKE burada yakaladığı her açığı kendine yontmakta ustadır, karşısındaki güçlerin her hatasını bire bin katarak, üyelerini kon-

solide etmek için kullanmaktadır. Örneğin, 20 Ekim’de alanda yaşanan çatışmada, anarşistlerin kontrolsüzce attığı bir-iki molotof kokteylinin etkisi son derece olumsuz olmuştur. 20 Ekim sonrasında KKE bürolarına yapılan birkaç saldırının etkisi de benzerdir ve ne mutlu ki bu tür saldırıların gerisi gelmemiştir. Bu tür yöntemler mücadelenin içindeki güçler tarafından mahkûm edilmelidir. Zira, mücadelenin kritik anlarında, kullanılan yöntemler, haklı bir davada haksız konuma düşmeye kadar varabilir.

Devrimci Marksizmin Yunanistan’daki temsilcisi ve DİP’in kardeş partisi EEK (Devrimci İşçi Partisi), bu gerçekten hareketle sol içi çatışmalara ilkesel olarak karşı çıktığını 21 Ekim tarihli parti açıklamasında bir kez daha ifade etmiştir. Ancak, 20 Ekim’de meclise doğru yürüyüşe geçen kitlenin içinde pankartıyla yer alan EEK’in ana saptaması bu değildir. EEK, eylem alanında kitle mücadelesinin önünde engel oluşturan KKE’ye karşı esas olarak siyasi bir mücadele verilmesi gerekliliğinin altını çizmektedir. Ana hedef ise açıktır: İşçi sınıfı ve giderek yoksullaşan halk kitlelerinin sisteme karşı mücadelesini yükseltmek. EEK bunun ancak kitlelerin devrimci bir programa kazanılmasıyla mümkün olacağını bilincindedir. Bunun için, burjuvazinin krizden çıkış için emekçilere saldırılarının durdurulmasının kitle mücadelesinin öncelikli hedefi olması gerektiğini savunmaktadır. Bu doğrultuda EEK, dış borçların koşulsuz reddini ve hükümetin önlem paketlerinin iptalini talep etmektedir. Önlemler meclis gündeminden düşene dek bir genel grev sürdürülmesini önermektedir. Krizden işçi sınıfı ve emekçiler lehine çıkışın yolunu döşeyecek olan bir işçi hükümeti talebiyle de kapitalizmin dışında bir iktidar hedefini işaret etmektedir.

Bu programla mücadele eden EEK, şimdilik anketlerde % 0,5’lik bir kesimin desteğini alsa da, işçi sınıfının öncüsü olmaya, şimdilik kendisinden niceliksel olarak çok daha kuvvetli olan düzen içi sol partilerden, kat kat daha yakındır.

Türkiye’den KKE’ye övgüler

Yunanistan’daki gelişmeler, Türkiye’deki yankıları bakımından da önemlidir. 19-20 Ekim genel grevi ve alanda yaşanan çatışma üzerine sol basında yazılıp çizilenleri üç gruba ayırmak mümkün.

Birinci grupta, Halkevleri’nin yönelişinin damgasını taşıyan internet sitesi *sendika.org* internet sitesi ve ÖDP’nin siyasi çizgisinin etkisindeki *Birgün* gazetesi yer alıyor. Bu gruptaki yayın organları 19-20 Ekim grevini adeta es geçmekte. Bu yayın organlarında grev haberleri yer alsa da çatışma

ve sonuçlarına dair herhangi bir bulguya rastlamak mümkün değil. Her fırsatta soyut Stalinizm eleştirileri yapıp, yanı başımızda Yunanistan’daki devrimci yükselişte düzen-içi karakteri yeniden ifşa olan KKE’nin kitle mücadelesindeki gerici tavrına dair, yayın organlarında en ufak bir eleştiriye yer vermeyen devrimci Marksistlerin de bu gruba dahil olduğunu görüyoruz.

İkinci grup, *Atılım ve Kızıl Bayrak*’ın internet siteleri. Olayların hemen ardından bu iki siteden yayınlanan haberlerde genel bir tarafsızlık yaklaşımı var. Yunanistan’da yaşananlara yönelik bir tavır mevcut değil. Üçüncü grupta yer alan TKP’nin çizgisindeki *sol.org.tr*’de ve *Alinteri* gazetesinin internet sitesinde ise açık şekilde KKE güzellemeleri yapılmakta. Özellikle *sol.org.tr*, 19-20 Ekim genel grevi ve çatışma üzerine KKE’nin bir dizi açıklamasını ve kendi yazarlarının değerlendirme yazılarını yayınlayarak, KKE’nin gerici tavrının tamamen arkasında olduğunu ispatladı. TKP’nin bir süredir kendisine rol modeli olarak benimsediği KKE’nin çizgisine bu denli kayıtsız şartsız sarılıyor oluşu son derece anlamlı. TKP zaten uzun süredir KKE’nin en ileri örneklerinden biri olduğu “resmi komünist parti” modelini Türkiye’de üstlenmek istediğine dair işaretler veriyordu. Şimdi KKE’nin Yunanistan’da kitlelerin devrimci yükselişe geçen eylemliliğinin daha da kabarmasını engelleyerek mücadeleyi parlamenter yollara kaydırma çabasını desteklemekle onun suçuna ortak olmuş oluyor!

Bugün Yunanistan’da yaşananlar, depresyona dönüşen dünya ekonomik krizi etkilerini daha derinden hissettirdikçe, sınıf mücadelesi dinamiklerinin ne yöne gelişebileceğini bizlere gösteren bir toplumsal deney niteliği taşıyor. Krizin etkileri daha derinden hissedildikçe, Arap devriminin yarattığı dalga öncelikle Güney Avrupa ülkelerini vuracak gibi görünüyor. Türkiye de er ya da geç bu krizin içine çekilecek. Bu topraklarda gelişecek muhtemel bir toplumsal mücadele dalgasında ya işçi sınıfının devrimci programını ısrarla savunanlar güç kazanacak ya da KKE’nin Yunanistan’da yaptığı gibi, kitle mücadelelerini sistem sınırları içinde massetmeye çalışanlar başarılı olacak. Proleter bir devrime ulaşmak için düzen-içi çözümlerin bugünden mahkûm edilmesi şart.